

Nr 278.

Av herr **Björklund**, om rätt till pension för vissa från enskilda järnvägars till statens järnvägars tjänst överflyttade befattningshavare.

Under hänvisning till kungl. järnvägsstyrelsens, av statsutskottet tillstyrkta förslag om rätt till pension efter avgången ur statens järnvägars tjänst för stationsinspektoren N. H. Waldau, stationsmästaren A. G. Vendel samt konduktörerna O. Hj. Wulff och J. Olsson, vilka överflyttats till statens järnvägars tjänst från Hässleholm—Markaryds järnväg, och stationsmästaren C. J. Hall och konduktören N. Sandell, vilka överflyttats från Markaryd—Veinge järnväg, hemställes,

att riksdagen måtte tillerkänna ifrågavarande tjänstemän rätt att efter avgången ur statens tjänst uppbära årlig pension med belopp för Waldau 2,456 kronor, Hall 1,624 kronor samt envar av Vendel, Sandell, Wulff och Olsson 1,280 kronor.

Stockholm den 23 januari 1934.

L. A. Björklund.

Bilagor.

Afskrift.

Underdånigt utlåtande.

Givetvis kan såsom en förmån betraktas rätten att kvarstå i tjänsten utöver tidpunkten för uppnådd vanlig avgångsålder, då kvarstående i tjänsten medför avsevärt högre inkomster än dem, som äro förenade med pensionsrätten. Det synes därför kunna anses, att vissa billighetsskäl tala för bifall till förevarande framställning av järnvägsstyrelsen. Mot förslaget kan dock anföras, att den ifrågasatta förmånen är avsedd att tillkomma samtliga de av järnvägsstyrelsen omförmälda befattningshavarna utan hänsyn därtill om de äga sådana kropps- och själskrafter, att de skulle hava varit i stånd att fortfarande uppehålla sina tjänster. Då

emellertid de enligt nu gällande grunder utgående pensionerna måste anses mycket knappt tilltagna och då den gjorda framställningen avser endast ett fåtal befattningshavare, vill statskontoret icke motsätta sig bifall till sagda framställning.

Stockholm den 30 december 1932.

Underdånigst:

A. Em. Ericsson.

Gustaf Alve.

Carl Peyron.

Avskrift.

Till Konungen.

I överensstämmelse med det mellan svenska staten genom järnvägsstyrelsen å ena, samt Hässleholm—Markaryds järnvägsaktiebolag i likvidation, å andra sidan, ingångna kontraktet angående förvärvande för svenska statens räkning av Hässleholm—Markaryds järnväg överflyttades från och med den 1 augusti 1930 i statens järnvägars tjänst bland andra följande vid den enskilda järnvägen anställda befattningshavare, nämligen stationsinspektoren N. H. Waldau, stationsmästaren A. G. Vendel samt konduktörerna O. Hj. Wulff och J. Olsson. Ingen av dessa tjänstemän voro vid övergången i statens järnvägars tjänst delägare i någon pensionskassa.

Enligt § 7, sista stycket, i förenämnda kontrakt åligger det statens järnvägar i fråga om sådan från den enskilda järnvägen övertagen personal, som ej äger delägarskap i pensionskassa, att övertaga de skyldigheter, som bolaget gentemot personalen iklätt sig, respektive att pensionera densamma enligt vid bolaget tidigare tillämpad praxis.

På grund av innehållet i § 5 i det mellan riksgäldskontoret, å ena, samt Markaryd—Veinge järnvägsaktiebolag i likvidation, å andra sidan, avslutade kontraktet angående förvärvande för svenska statens räkning av Markaryd—Veinge järnväg torde enahanda skyldighet få anses åvila statens järnvägar gentemot de från sistnämnda järnväg övertagna stationsmästaren C. J. Hall och konduktören N. Sandell, vilka tjänstemän icke heller vid övergången i statens järnvägars tjänst voro delägare i någon pensionskassa.

Järnvägsstyrelsen har i fråga om förenämnda praxis införskaffat följande upplysningar.

Vad först beträffar pensionsåldern har utrönts, att pensionering av sådan personal, varom här är fråga, i allmänhet skett vid en senare tidpunkt än den, vid vilken delägare i Enskilda järnvägarnas pensionskassa — och till vilken kassa personalen vid ifrågavarande järnvägar till övervägande del var ansluten — äro berättigade till full pension (63 eller, vid sjukpensionering 60 år). Skälet härtill torde hava varit, att det ansetts vara för såväl befattningshavarna som för järnvägsförvaltningen fördel-

aktigt, att befattningshavare fått kvarstå i tjänst utöver uppnådd pensionsålder, därest vederbörandes hälsotillstånd och arbetsförmåga tillåtit dem prestera ett fullgott arbete. Under järnvägarnas tillvaro hava sålunda 16 befattningshavare, vilka icke varit delägare i någon pensionskassa, erhållit pension från järnvägen, och hade 12 av dessa befattningshavare vid tiden för pensioneringen uppnått en ålder, som med 1—9 år överstigit den för motsvarande befattningshavare vid statens järnvägar fastställda pensionsåldern.

Pensionsavgifterna för personal, som är ansluten till Enskilda järnvägarnas pensionskassa, bestridas till $\frac{11}{21}$ av vederbörande järnvägs förvaltning och $\frac{10}{21}$ av personalen. Då nu ifrågavarande järnvägars förvaltning i fråga om icke delägare i kassan undvikit denna utgift, har förvaltningen ansett rättvist att vid sådan befattningshavares avgång tilldela honom en pension, motsvarande $\frac{11}{21}$ av den pension, som skulle hava tillerkänts honom, därest han varit delägare i kassan. För delägare i ifrågavarande kassa utgår full pension med ett belopp, motsvarande 70 procent av pensionsunderlaget, och borde alltså tjänsteman, som icke var delägare i kassan, från enskilda järnvägen erhålla en pension, uppgående till $\frac{11}{21}$ av 70 procent eller $36\frac{2}{3}$ procent av underlaget. Vid bestämmande av pensionsunderlagets storlek har i stort sett följts de för delägare i Enskilda järnvägarnas pensionskassa i sådant hänseende gällande bestämmelser. Det nu beskrivna beräkningssättet har, vad beträffar den ordinarie personalen, konsekvent tillämpats under de senare åren.

Enligt den vid de enskilda järnvägarna sålunda tillämpade praxis skulle ovan angivna ordinarie tjänstemän hava varit berättigade att vid avgång ur tjänst erhålla följande pensioner:

Waldau	kronor 1,880,
Hall	» 1,408,
Vendel	» 1,130,
Sandell	» 934,
Wulff	» 934,
Olsson	» 934.

Tjänstemännen ifråga hava antagits i ordinarie tjänst år 1899 eller tidigare och innehava sålunda samtliga mer än 30 tjänstår.

På grund av bestämmelsen i § 7, c) sista punkten i kontraktet rörande förvärvande av Hässleholm—Markaryds järnväg (respektive § 5, c) första punkten i kontraktet angående förvärvande av Markaryd—Veinge järnväg) är den personal, som efter övergången i statens järnvägars tjänst kvarstår i Enskilda järnvägarnas pensionskassa tillerkänd enahanda förmåner, som de, vilka enligt kungl. brevet den 4 juni 1920 tillkomma vissa tjänstemän, förut anställda vid Västkustbanan med flera järnvägar, vilka kvarstå i nyss nämnda pensionskassa. Nämnda förmåner innebära, att tjänsteman, som vid avgång ur tjänst innehar 30 tjänstår, erhåller — förutom den pension från Enskilda järnvägarnas pensionskassa, som kan anses motsvara delägares avgiftspension — en fyllnadspension till ett så stort belopp, att densamma jämte den del av pensionen från nämnda kassa, som kan anses täckas av de av järnvägsförvaltningen inbetalta avgifterna, uppgår till full statspension enligt gällande pensionslag för ordinarie tjänstemän vid statens järnvägar.

Såsom tidigare nämnts, hade ovan uppräknade befattningshavare, under förutsättning att den enskilda järnvägen alltjämt ägt bestånd, kunnat

räkna med att få kvarstå i sin befattning vid järnvägen, så länge de kunnat nöjaktigt fullgöra sin tjänst. Då de nu efter övergången i statens järnvägars tjänst nödgas, oavsett om de ännu äro vid full vigör, lämna innehavda befattningar vid uppnådd pensionsålder och därigenom tillfogas en avsevärd inkomstminskning, har av dem under hand ifrågasatts, huruvida de icke skäligen skulle kunna komma i åtnjutande av någon kompensation härför.

Onekligen torde också, såsom av den ovan lämnade redogörelsen för ifrågavarande tjänstemäns anställningsförhållanden vid respektive enskilda järnväg framgår, föreligga skäl för att tillerkänna dem en dylik kompensation, vilken enligt styrelsens mening bör utgå i form av en något förhöjd pension. I fråga om storleken av en sålunda förhöjd pension synes det styrelsen — med tanke på de förmåner som jämlikt ovanberörda kungl. brev den 4 juni 1920 tillkomma vissa andra från enskilda järnvägar övertagna befattningshavare — att pensionen lämpligen borde bestämmas till ett belopp, motsvarande full statspension för vederbörandes befattning vid statens järnvägar enligt gällande pensionslag för ordinarie tjänstemän. Den pension dessa tjänstemän därvid skulle komma i åtnjutande av utgör:

Waldau	kronor 2,456,
Hall	» 1,624,
Vendel	» 1,280,
Sandell	» 1,280,
Wulff	» 1,280,
Olsson	» 1,280.

Vad beträffar Waldau och Hall hava dessa redan avgått ur statens järnvägars tjänst och därvid tilldelats pensioner med tidigare angivna belopp av 1,880 respektive 1,408 kronor. De övriga fyra tjänstemännen kvarstå i statens järnvägars tjänst.

På grund av det anförda får styrelsen hemställa, att Kungl. Maj:t ville hos riksdagen föreslå, att ifrågavarande tjänstemän må tillerkännas rätt att efter avgången ur statens järnvägars tjänst uppbära årlig pension med belopp av för Waldau 2,456 kronor, Hall 1,624 kronor samt envar av Vendel, Sandell, Wulff och Olsson 1,280 kronor.

I behandlingen av detta ärende hava jämväl deltagit byråchefen Lindblad samt tjänstförrättande byråchefen Malmkvist.

Stockholm den 22 november 1932.

Underdånigst:

Axel Granholm.

Gunnar Ruist.